

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **U. a.s.**, so sídlom v B., proti žalovanému **F. S.**, bývajúcemu vo V., zastúpenému JUDr. J. P., advokátom so sídlom v D., **o zaplataenie 245 339,80 Sk s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp.zn. 17 C 79/2000, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. apríla 2008 sp.zn. 15 Co 55/2008 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. apríla 2008 sp.zn. 15 Co 55/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Lučenec z 8. novembra 2007 č.k. 17 C 79/2000-130, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 245 339,80 Sk so 17,6 % ročnými úrokmi z omeškania od 6.8.1999 do zaplataenia a náhradu trov konania 9 812,-- Sk, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň rozhodol, že žalobkyni sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania. Potvrdenie prvostupňového rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom a vadami konania majúcimi za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Okrem iného namietal, že prvostupňový súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti a v neprítomnosti jeho právneho zástupcu, a že mu nebol doručený návrh na zmenu žaloby,

ktorou žalobkyňa rozšírila žalobu aj o nárok na úroky z omeškania, pričom o zmene žaloby ani nebolo rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238.

Dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd – ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom – z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Existenciu väd konania uvedených v § 237 O.s.p. žalovaný tvrdil, a to konkrétne vadu uvedenú pod písm.f/.

Podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a pod.).

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1 O.s.p.).

Navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene (§ 95 ods. 1 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 212 ods. 1 O.s.p.).

Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O.s.p.).

Aj keď v zmysle citovaného ustanovenia § 205 ods. 3 O.s.p. dôvody odvolania nemožno po uplynutí odvolacej lehoty rozširovať a aj keď podľa § 205 ods. 2 písm.a/ a písm.b/ O.s.p. sú vady konania uvedené v § 221 ods. 1 O.s.p. alebo iné vady, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, samostatným odvolacím dôvodom, neznamená to, že odvolací súd nie je povinný tieto vady skúmať z úradnej moci. Citované ustanovenie § 212 ods. 1 O.s.p. síce určuje viazanosť odvolacieho súdu rozsahom a dôvodmi odvolania, no zároveň v odseku 2 a i v odseku 3 stanovuje výnimky z tejto zásady. To znamená, že pokiaľ ide o vady konania uvedené v § 221 ods. 1 O.s.p. a iné vady, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, odvolací súd na ne musí prihliadať, pričom nie je rozhodujúce, či boli uplatnené odvolateľom ako samostatný odvolací dôvod popri inom dôvode, resp. dôvodoch. Pokiaľ Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 242 ods. 1 výslovne ukladá povinnosť dovolaciemu súdu v dovolacom konaní (teda v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku) prihliadať na vady konania uvedené v § 237 a iné vady, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, aj keď neboli uplatnené v dovolaní, tým viac musí táto povinnosť súdu platiť aj v konaní o riadnom opravnom prostriedku (v odvolacom konaní). Iný výklad by podľa názoru dovolacieho súdu viedol k nežiaducej formálnosti odvolacieho konania, odporujúcej zásade spravodlivej ochrany práv vyjadrenej v § 1 O.s.p.

V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že žalobkyňa si žalobou uplatnila len nárok na zaplatenie sumy 245 339,80 Sk. Až v priebehu konania písomným podaním z 18.1.2006 (č.l. 61) žiadala priznať aj úroky z omeškania z tejto sumy vo výške 17,6 %

od 6.8.1999 do zaplataenia. Tento návrh na zmenu žaloby žalovanému doručený nebol a súd prvého stupňa o ňom ani nerozhodol. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že námietkou žalovaného týkajúcou sa toho, že mu nebol doručený návrh na zmenu žaloby, sa zaoberať nemohol, lebo išlo o rozšírenie odvolania o ďalší odvolací dôvod po uplynutí lehoty na podanie odvolania, keďže bola žalovaným vznesená až na odvolacom pojednávaní. Tento postup odvolacieho súdu so zreteľom na už uvedenú povinnosť prihliadať na vady konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, z úradnej moci, a teda bez ohľadu na to či a kedy boli odvolateľom uplatnené, nebol správny. Tým, že odvolací súd na vadu konania pred súdom prvého stupňa týkajúcu sa nerozhodnutia o návrhu na zmenu žaloby neprihliadal a potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu, teda aj v časti o úrokoch z omeškania, zaťažil konanie vadou majúcou za následok odňatie možnosti žalovaného konať pred súdom. Žalovanému bola totiž uložená povinnosť plniť niečo, čo sa predmetom konania nestalo, v dôsledku čoho žalovaný ani nemal dôvod brániť sa (skutkovo a právne namietat') proti neexistujúcemu predmetu konania.

Pretože odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom, znamenajúce porušenie práva na spravodlivý proces, zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť, dovolací súd podľa § 243b ods. 1 O.s.p rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. decembra 2008

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová